ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ CARL OTTO LENZ στην υπόθεση C-146/89 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Α — Τα πραγματικά περιστατικά

1. Αφού προηγουμένως επεξέτεινε την αλιευτική ζώνη του στα δώδεκα ναυτικά μίλια το 1964, το Ηνωμένο Βασίλειο, καθού στην παρούσα δίκη, επεξέτεινε και την αιγιαλίτιδα ζώνη του από τρία σε δώδεκα μίλια, με ισχύ από 1ης Οκτωβρίου 1987.

2. Δεδομένου ότι στη ζώνη των δώδεκα μιλίων απαντώνται τα κοινώς αποκαλούμενα αβαθή (τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονταν στη ζώνη των τριών μιλίων) και τα οποία χρησιμοποιούνται, δυνάμει του « Territorial Waters Order in Council » του 1964, ως γραμμή βάσεως για τη μέτρηση των δώδεκα μιλίων, ο βρετανικός νόμος του 1987 είχε ιδίως ως συνέπεια σε ορισμένες θαλάσσιες ζώνες την απομάκρυνση των γραμμών βάσεως από τις ακτές, το οποίο καταρχήν δεν έχει τίποτε το μεμπτό από απόψεως διεθνούς δικαίου (εν πάση περιπτώσει δεν συντρέχει λόγος να επανέλθω στην αψιμαχία που έλαβε χώρα επί του σημείου αυτού κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας).

3. Όσον αφορά τα αλιευτικά δικαιώματα άλλων κρατών μελών στη ζώνη μεταξύ του ορίου των έξι και εκείνου των δώδεκα μιλίων, κατά το καθού, οι αλλαγές αυτές είχαν ως συνέπεια τη μετατόπιση των αλιευτικών πεδίων σε σχέση με την αλλαγή των γραμμών βάσεως.

4. Ως γνωστόν, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό είναι ανεπίτρεπτο. Εκτιμά ότι ως προς τα προαναφερθέντα αλιευτικά δικαιώματα, τα οποία εφεξής διέπονται από το άρθρο 6 του κανονισμού 170/83 « περί θεσπίσεως κοινοτικού καθεστώτος διατηρήσεως και διαχειρίσεως των αλιευτικών πόρων » [1], η γραμμή βάσεως που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι εκείνη της ημέρας ενάρξεως ισχύος του εν λόγω κανονισμού (ήτοι η 27η Ιανουαρίου 1983), ενώ οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις δεν μπορούν να έχουν καμία επίπτωση επί της ασκήσεως των εν λόγω αλιευτικών δικαιωμάτων.

5. Υπενθυμίζω καταρχάς ότι — σύμφωνα με τον κανονισμό 2141/70 (ΕΟΚ) του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 1970, « περί εγκαθιδρύσεως κοινής διαρθρωτικής πολιτικής στον τομέα της αλιείας » [2], προβλέφθηκε ότι το ισχύον για κάθε κράτος μέλος καθεστώς ως προς την άσκηση αλιείας στα θαλάσσια ύδατα κυριαρχίας ή δικαιοδοσίας του δεν μπορεί να συνεπάγεται διαφορετική μεταχείριση έναντι των λοιπών κρατών μελών [αυτό επαναδιατυπώνεται στη συνέχεια και στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 101/76, της 19ης Ιανουαρίου 1976 [3]] — η Πράξη Προσχωρήσεως του καθού προέβλεπε ιδίως παρέκκλιση από την εν λόγω αρχή της ισότητας προσβάσεως στις αλιευτικές ζώνες. Με την ανωτέρω Πράξη (βλ. το άρθρο 100), επετράπη στα κράτη μέλη να επιφυλάσσουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1982 το δικαίωμα ασκήσεως της αλιείας στα ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή δικαιοδοσία

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — ΕΕ 1983, L 24, σ. 1.

2 — Abl. 1970, L 236, σ. 1.

3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 04/001, σ. 61.

τους και κείνται εντεύθεν του ορίου των έξι ναυτικών μιλίων (το οποίο υπήρχε δυνατότητα να επεκταθεί στα δώδεκα μίλια για ορισμένες ζώνες βάσει του άρθρου 101), υπολογιζομένου από τις γραμμές βάσεως του παρακτίου κράτους μέλους, στα πλοία, η αλιευτική δραστηριότητα των οποίων ασκούνταν κατά παράδοση στα ύδατα αυτά και από λιμένες της παράκτιας γεωγραφικής ζώνης. Η παράγραφος 2 της διατάξεως προέβλεπε πάντως ότι οι διατάξεις της παραγράφου 1 και του άρθρου 101 δεν μπορούσαν να θίξουν τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα που καθένα από τα αρχικά κράτη μέλη καθώς και τα νέα κράτη μέλη μπορούσαν να επικαλεστούν στις 31 Ιανουαρίου 1971 το/τα μεν έναντι του/των δε. Εξάλλου, η παράγραφος 3 προέβλεπε ότι, σε περίπτωση κατά την οποία κράτος μέλος επεξέτεινε τα αλιευτικά όριά του σε ορισμένες ζώνες στα δώδεκα ναυτικά μίλια, η αλιευτική πρακτική εντός των δώδεκα ναυτικών μιλίων έπρεπε να διατηρηθεί σε ισχύ κατά τρόπον ώστε να μην υπάρξει οπισθοδρόμηση σε σχέση με την υφισταμένη στις 31 Ιανουαρίου 1971 κατάσταση.

6. Παρόμοια παρέκκλιση προβλέπεται στον προαναφερθέντα κανονισμό (ΕΟΚ) 170/83. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, αυτού τα κράτη μέλη επιτρέπεται να διατηρήσουν από την 1η Ιανουαρίου 1983 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992 το οριζόμενο στο άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως του 1972 καθεστώς και να γενικεύσουν μέχρι του ορίου των δώδεκα ναυτικών μιλίων για το σύνολο των υδάτων κυριαρχίας ή δικαιοδοσίας τους το προβλεπόμενο στο εν λόγω άρθρο όριο των έξι μιλίων.

7. Γεγονός είναι ότι η παράγραφος 2 ορίζει ότι (πέραν των ασκουμένων δυνάμει των σχέσεων γειτονείας μεταξύ των κρατών μελών δραστηριοτήτων) οι αλιευτικές δραστηριότητες που εμπίπτουν στο θεσπισθέν με την παράγραφο 1 καθεστώς υπόκεινται στις ειδικές ρυθμίσεις που προβλέπει το παράρτημα Ι του κανονισμού, το οποίο ορίζει για κάθε κράτος μέλος τις γεωγραφικές ζώνες των λοιπών κρατών εντός των οποίων ασκούνται οι εν λόγω δραστηριότητες καθώς και τα είδη που αφορούν.

8. Μετά την άκαρπη, όπως γνωρίζουμε, προσπάθεια της Επιτροπής να πείσει το Ηνωμένο Βασίλειο για την ορθότητα της απόψεώς της (την οποία συμμερίζεται και η Γαλλική Δημοκρατία), κινήθηκε η προβλεπομένη στο άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΟΚ διαδικασία. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής το Δικαστήριό σας καλείται να επιλύσει το ζήτημα αν πρέπει να κάνει δεκτή την προσφυγή της Επιτροπής και, συνακόλουθα, να αναγνωρίσει ότι, εφαρμόζοντας σε ορισμένες ζώνες για τους σκοπούς των ειδικών ρυθμίσεων αλιείας, όπως καθορίζονται για τα παράκτια ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου στις διατάξεις του παραρτήματος Ι, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 21, του κανονισμού 170/83, νέες γραμμές βάσεως, περισσότερο απομακρυσμένες από την ακτή σε σχέση με εκείνες που ίσχυαν στις 25 Ιανουαρίου 1983, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις εν λόγω διατάξεις.

9. Καταρχάς, περιορίζομαι να υπογραμμίσω ότι ένα βασικό στοιχείο της επιχειρηματολογίας της Επιτροπής είναι το άρθρο 6 του κανονισμού 170/83 (καθώς επίσης και το άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως) με το οποίο εισάγεται παρέκκλιση από τη σημαντική για την Κοινότητα αρχή της *ισότητας προσβάσεως* στις αλιευτικές ζώνες. Αν η παρέκκλιση αυτή είναι ανεκτή υπό τον όρο ότι γίνονται σεβαστά τα υφιστάμενα αλιευτικά δικαιώματα, ασφαλώς τα δικαιώματα αυτά δεν μπορούν να τύχουν περιοριστικής ερμηνείας υπό την έννοια ότι πρέπει να γίνουν δεκτές οι επελθούσες σε βάρος τους τροποποιήσεις λόγω της μετατοπίσεως των γραμμών βάσεως. Η Επιτροπή υπογραμμίζει περαιτέρω ότι η παρέκκλιση παρατάθηκε με τον κανονισμό 170/83

ύστερα από ενδελεχείς συζητήσεις επί όλων των λεπτομερειών και αφού ελήφθη μέριμνα ιδίως για την κατανομή των αλιευτικών δραστηριοτήτων μεταξύ των παρακτίων και των λοιπών κρατών μελών ώστε να επιτυγχάνεται η ισορροπία και η τήρηση των συμφερόντων όλων των ενδιαφερομένων. Συνεπώς, οποιαδήποτε μονομερής τροποποίηση αποκλείεται ρητώς, έστω και αν γίνεται υπό τη μορφή επιτρεπομένων κατά το διεθνές δίκαιο μέτρων· μόνο με πράξη του Συμβουλίου μπορεί να τροποποιηθεί το γενικό καθεστώς που περιλαμβάνει και διατάξεις σε θέματα ποσοστώσεων των αλιευμάτων.

Β — Ανάλυση

10. Όσον αφορά τα αντίθετα επιχειρήματα που ανέπτυξε το καθού σε σχέση με εκείνα της Επιτροπής, ας μου επιτραπεί να διατυπώσω τις ακόλουθες εκτιμήσεις.

11. *Ι.* Καταρχάς, πρέπει να γίνει δεκτό — και η Επιτροπή το αναγνωρίζει επίσης — ότι για μεγάλο αριθμό κοινοτικών κανονισμών που αναφέρονται στα παράκτια ύδατα με διαφορετικό ανά περίπτωση εύρος (τριών, τεσσάρων, έξι ή δώδεκα ναυτικών μιλίων), πρέπει να τεκμαίρεται ότι οι γραμμές βάσεως είναι μεταβλητές, η δε τροποποίησή τους έχει επιπτώσεις στο κοινοτικό δίκαιο. Αυτό συμβαίνει ιδίως με τον κανονισμό 3094/96 (ΕΟΚ) του Συμβουλίου «για τη θέσπιση ορισμένων τεχνικών μέτρων διατηρήσεως των αλιευτικών πόρων» [4], πράξη επί της οποίας το καθού επέμεινε ιδιαιτέρως λόγω του ότι θεμελιώνεται στον κανονισμό 170/83 (βλ. επί παραδείγματι το άρθρο 9 του κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο ορισμένες αλιευτικές μέθοδοι απαγορεύονται στη ζώνη των δώδεκα ή ακόμη και των τριών μιλίων ορισμένων κρατών μελών).

4 — ΕΕ 1986, L 288, σ. 1.

12. Από τις παραπάνω σκέψεις, πάντως, δεν συνάγεται κατ' ανάγκη ότι, ανεξάρτητα από το κανονιστικό περιεχόμενό τους, ισχύει το ίδιο για όλους τους κοινοτικούς κανονισμούς στα πλαίσια των οποίων οι γραμμές βάσεως καλούνται να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο. Πράγματι, δεν μπορεί να αγνοηθεί ότι μεγάλος αριθμός κοινοτικών κανονισμών, για τους οποίους η Επιτροπή δέχεται επίσης ότι αφορούν μεταβλητές γραμμές βάσεως, ανάγονται σε μέτρα διαρθρωτικής πολιτικής ή διατηρήσεως των αποθεμάτων. Λόγω του ιδίου του αντικειμένου τους είναι φυσικό να έχουν το ευρύτερο δυνατό πεδίο εφαρμογής, πράγμα στο οποίο μπορούν να συντελέσουν οι μεταβλητές γραμμές βάσεως· έχει ιδίως σημασία ότι οι κανονισμοί αυτοί εφαρμόζονται στον αυτό βαθμό έναντι όλων εκείνων που ασκούν αλιευτικές δραστηριότητες.

13. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της επίδικης ρυθμίσεως είναι ότι προβλέπει ειδικό καθεστώς για ορισμένα ύδατα (και συγκεκριμένα αποκλειστικά αλιευτικά δικαιώματα για τους αλιείς του παρακτίου κράτους και ειδικά δικαιώματα για τους αλιείς ορισμένων άλλων κρατών μελών). Η τροποποίηση των γραμμών βάσεως και η συνακόλουθη μετατόπιση των αλιευτικών ζωνών μπορεί χωρίς αμφιβολία να έχει επιπτώσεις συνεπαγόμενες δυσμενή διάκριση, δεδομένου ότι οι αλιευτικές ζώνες στις οποίες είχαν πρόσβαση ορισμένα κράτη μέλη πριν από την τροποποίηση των γραμμών βάσεως αποτελούν, μετά την εν λόγω ημερομηνία, αντικείμενο αλιείας αποκλειστικά από τους αλιείς του παρακτίου κράτους. Υπό τις περιστάσεις αυτές (ας μη λησμονούμε ότι αν η Επιτροπή έθεσε το επίδικο ζήτημα είναι επειδή οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι ορισμένων κρατών μελών που διαθέτουν ειδικά αλιευτικά δικαιώματα στα βρετανικά παράκτια ύδατα υποστήριξαν ότι υπέστησαν σοβαρή ζημία), είναι απόλυτα εύλογο να ερμηνεύεται, έστω και αν ελλείπει οποιαδήποτε *ρητή* πρόβλεψη προς την κατεύθυνση αυτή, ότι οι συναφείς διατάξεις αναφέρονται σε παράκτιες ζώνες, το εύρος των οποίων υπολογίζεται από γραμμές βάσεως κατά τρόπο διαφορετικό από εκείνο πολλών άλλων διατάξεων στα πλαίσια των οποίων οι γραμμές βάσεως διαδραματίζουν επίσης κάποιο ρόλο.

14. *2.* Εξάλλου, πρέπει να αναγνωριστεί ότι εκ πρώτης όψεως δεν στερείται βαρύτητας το επιχείρημα που το καθού αρύεται από το γεγονός ότι το *παράρτημα ΙΙ του κανονισμού 170/83,* το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 7 του κανονισμού, προβλέπει σαφέστατα — παραπέμποντας σε γεωγραφικά σημεία μήκους και πλάτους — ότι πρόκειται για σταθερή και αμετάβλητη ζώνη. Αν, κατά το καθού, βούληση του κοινοτικού νομοθέτη ήταν να ισχύσει το ίδιο και για το παράρτημα Ι του κανονισμού και σε σχέση με το άρθρο 6 αυτού, ασφαλώς θα είχε επιλεγεί παρόμοια μέθοδος οριοθετήσεως και δεν θα γινόταν αναφορά σε θαλάσσιες ζώνες υπολογιζόμενες από γραμμές βάσεως (για τις οποίες το δημόσιο διεθνές δίκαιο δέχεται ότι επιδέχονται μεταβολή).

15. Όμως, πρέπει να παρατηρηθεί επ' αυτού, αφενός μεν, ότι το άρθρο 7 του κανονισμού 170/83 και το παράρτημα ΙΙ αυτού ρυθμίζουν μέτρα διατηρήσεως (ρύθμιση της προσβάσεως σε ορισμένες ζώνες μέσω συστήματος αδειών), που ισχύουν υπό τις αυτές προϋποθέσεις για όλους τους ενδιαφερομένους, αφετέρου δε, ότι η οικεία ζώνη εκτείνεται αρκετά πέραν της γραμμής των δώδεκα μιλίων, ώστε να είναι τεχνικώς απαραίτητο να γίνεται χρήση μεθόδου οριοθετήσεως διαφορετικής από εκείνη της αναφοράς σε γραμμές βάσεως.

16. Είναι εξόφθαλμο, άλλωστε, ότι, όσον αφορά το κάπως διαφορετικό ζήτημα της οροσημάνσεως ζωνών στις οποίες ασκούνται ειδικά αλιευτικά δικαιώματα και εκτείνονται ως *ταινία* γύρω από τη Μεγάλη Βρετανία, θα ήταν εξαιρετικά δυσχερής η μέσω σημείων γεωγραφικού μήκους και πλάτους οριοθέτηση κατά τρόπο επακριβή των θαλασσίων εκείνων τμημάτων που ενδιαφέρουν διάφορα κράτη μέλη. Αρκεί μια ματιά στον ναυτικό χάρτη που επισυνάφθηκε στο υπόμνημα αντικρούσεως (παράρτημα XVI) για να πειστεί κανείς επ' αυτού. Δεν χωρεί αμφιβολία ότι αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο το παράρτημα Ι (με εξαίρεση τα πλευρικά όρια που χαράσσονται επακριβώς) αναφέρεται απλούστατα σε ζώνες των παρακτίων υδάτων, γεγονός που δεν αποκλείει, ασφαλώς, ότι και στη συγκεκριμένη περίπτωση μπορεί να ισχύει το αμετάβλητο, εφόσον το υπαγορεύει το περιεχόμενο του κανονισμού.

17. Εξάλλου, το καθού, επικαλούμενο το γεγονός ότι για το « Shetland box » το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού 170/83 αναφέρεται δις στη ζώνη των δώδεκα μιλίων, υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να γίνει με ευκολία πιστευτή η ύπαρξη δύο διαφορετικών οριοθετήσεων (μία για το « Shetland box » με μεταβλητές γραμμές βάσεως και μία άλλη για τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα με σταθερές γραμμές βάσεως) και διατείνεται ότι κατά κοινή λογική θα έπρεπε στην περίπτωση αυτή να προβλεφθούν ειδικές διατάξεις (που όμως δεν εκδόθηκαν ποτέ) για την αντιμετώπιση της ειδικής αυτής περιπτώσεως· στο επιχείρημα αυτό,πάντως, μπορώ να απαντήσω απλούστατα ότι στο Shetland box, αν δώσουμε πίστη στους χάρτες που μας υποβλήθηκαν, δεν υφίστανται ειδικά αλιευτικά δικαιώματα. Συνεπώς, ο κίνδυνος συγχύσεως που επικαλέστηκε το καθού δεν συντρέχει και δεν ήταν αναγκαία η πρόβλεψη ειδικών διατάξεων για τις θαλάσσιες ζώνες του Shetland box για τις οποίες έχει σημασία η γραμμή των δώδεκα μιλίων.

18. *3.* Όπως γνωρίζει το Δικαστήριο, το καθού αποδίδει ιδιαίτερη σημασία σε ορισμένες *παραμέτρους στηριζόμενες στο δημόσιο διεθνές δίκαιο.*

19. Συναφώς, αναφέρεται στην υφισταμένη μεταξύ του άρθρου 6 του κανονισμού 170/83 και των άρθρων 100 επ. της Πράξεως Προσχωρήσεως της 22ας Ιανουαρίου 1972 σχέση. Υπογραμμίζει ότι το άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως χρησιμοποιεί τις έννοιες « ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία » και « γραμμές βάσεως » που, λόγω μη διευκρινίσεώς τους κατά το κοινοτικό δίκαιο, αμφό

τερες ανάγονται στο διεθνές δίκαιο (ειδικότερα στη σύμβαση του Λονδίνου, της 9ης Μαρτίου 1964, καθώς και στη σύμβαση της Γενεύης, της 29ης Απριλίου 1958), γεγονός που δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι οι γραμμές βάσεως επιδέχονται μεταβολή. Ισχυρίζεται επίσης ότι τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα του άρθρου 100, παράγραφος 2, της Πράξεως Προσχωρήσεως, τα οποία πρέπει κατά τον κανονισμό 170/83 να διαφυλαχθούν (όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις) έλκουν την καταγωγή τους από το δημόσιο διεθνές δίκαιο (και συγκεκριμένα από την προαναφερθείσα σύμβαση του 1964 και από διμερείς συμφωνίες). Επειδή δε τα δικαιώματα αυτά εντοπίστηκαν και εξατομικεύθηκαν με βάση την ίδια μέθοδο που ισχύει όσον αφορά το παράρτημα του κανονισμού 170/83, αρμόζει — ελλείψει ρητών διατάξεων περί του αντιθέτου — να γίνει δεκτό ότι και για την ερμηνεία του εν λόγω κανονισμού εφαρμόζονται οι αρχές του δημοσίου διεθνούς δικαίου.

20. Δεν είναι δυσχερές να αποδειχθεί ότι τίποτε από τα παραπάνω δεν είναι σε θέση να κλονίσει την άποψη της Επιτροπής, η οποία, αντίθετα, μπορεί να θεμελιωθεί σε ορισμένες σημαντικές σκέψεις για τις οποίες δεν έγινε ακόμη λόγος.

21. α) Καταρχάς, και σε επίπεδο αρχών, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η έλλειψη ρητής διατάξεως (που να επιρρωννύει την άποψη της Επιτροπής), βάσει της οποίας να αποδεικνύεται για παράδειγμα ότι το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83 αναφέρεται στις ισχύουσες στις 27 Ιανουαρίου 1983 γραμμές βάσεως, ουδόλως σημαίνει ότι η πράξη αυτή σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να ερμηνευθεί τοιουτοτρόπως.

22. Ασφαλώς, θα ήταν ευκταίο ο νομοθέτης να εκφράζεται κατά το δυνατόν σαφέστερα (και αυτό συμβαίνει πολύ συχνά ευτυχώς). Πάντως, κατά την εφαρμογή του δικαίου δεν είναι ασύνηθες το πραγματικό νόημα μιας ρυθμίσεως να συνάγεται ύστερα από περίπλοκες ερμηνευτικές προσπάθειες με τη χρήση ικανού αριθμού κριτηρίων. Έτσι πρέπει να κινηθούμε και στην παρούσα περίπτωση και, αν επιτακτικής φύσεως κριτήρια, στηριζόμενα στο περιεχόμενο και τη γενική οικονομία των επιμάχων διατάξεων, αποδεικνύουν ότι οι συναφείς διατάξεις μπορούν να έχουν μόνο το νόημα που τους αποδίδει η Επιτροπή (και όπως προτίθεμαι να εξετάσω τα επιχειρήματα αυτά υφίστανται), δεν οφείλουμε κατ' ανάγκη να αποδίδουμε αποφασιστική σημασία στις ατυχείς ανεπάρκειες που εμφανίζει το κείμενο και που έχει επισημάνει το καθού.

23. β) Όσον αφορά τη χρήση εννοιών του δημοσίου διεθνούς δικαίου σε κοινοτικές πράξεις καθώς και τον πρόδηλο δεσμό που υφίσταται μεταξύ της συμβάσεως του Λονδίνου περί αλιείας, της 9ης Μαρτίου 1964, αφενός, και του άρθρου 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως και του κανονισμού 170/83, αφετέρου, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι υπό τις περιστάσεις αυτές το δημόσιο διεθνές δίκαιο ενσωματώνεται απλώς στο κοινοτικό. Αντίθετα, το ερώτημα που ανακύπτει πάραυτα είναι αν και σε ποιο βαθμό οι έννοιες του διεθνούς δικαίου υπέστησαν τροποποίηση ώστε να προσαρμοστούν προς το κοινοτικό δίκαιο στο οποίο εντάχθηκαν. Πράγματι, το κοινοτικό δίκαιο «συνιστά νέα έννομη τάξη διεθνούς δικαίου»[5], η οποία, στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, υπερισχύει αναμφίβολα των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται στα πλαίσια του διεθνούς δικαίου (όπως το Δικαστήριο αποφάνθηκε ιδίως στις υποθέσεις 180 και 266/80[6]).

5 — Απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 1963 στην υπόθεση 26/62, Van Gend & Loos (Slg. 1963, σ. 1).

6 — Απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 1981 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 180 και 266/80, ποινικές δίκες κατά José Crujeiras Tome και Anton Yurrita («Αλιεία: δικαιώματα των τρίτων χωρών») (Συλλογή 1981, σ. 2997).

24. Υπό την οπτική αυτή γωνία έχει αναμφίβολα σημασία (ανεξάρτητα από το γεγονός ότι και η ίδια η σύμβαση του Λονδίνου προβλέπει στο άρθρο 10 ρήτρα υπέρ του κοινοτικού δικαίου) να υπογραμμιστεί ότι η επίδικη κοινοτική νομοθεσία και οι διατάξεις του διεθνούς δικαίου διέπονται αντίστοιχα από εντελώς αντίθετες αρχές. Πράγματι, κατά τη σύμβαση του Λονδίνου, το σύνηθες είναι τα παράκτια κράτη να διαθέτουν αποκλειστικά δικαιώματα στη ζώνη των δώδεκα μιλίων, ενώ τα δικαιώματα άλλων κρατών που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση συνιστούν μάλλον παρέκκλιση από τον κανόνα· αντίθετα, η ιδιομορφία του κοινοτικού δικαίου έγκειται στην αρχή της ισότητας προσβάσεως όλων των κρατών μελών στις αλιευτικές ζώνες, ενώ το δικαίωμα των παρακτίων κρατών να επιφυλάσσουν υπέρ εαυτών την αποκλειστικότητα αλιεύσεως σε ορισμένες ζώνες δεν μπορεί να αποτελεί παρά προσωρινή παρέκκλιση (η παρέκκλιση αυτή εξάλλου εισήχθη στο πλαίσιο της Πράξεως Προσχωρήσεως, εφόσον η προβλεπομένη στο άρθρο 4 του κανονισμού 2141/70 παρέκκλιση ουδέποτε εφαρμόστηκε, ελλείψει εκτελεστικών διατάξεων). Όλα τα παραπάνω έχουν ασφαλώς μεγάλη σημασία κατά τον χρόνο ερμηνείας της επίδικης ρυθμίσεως, εφόσον ό,τι παρεμποδίζει την πρόσβαση στις παράκτιες ζώνες (και συνακόλουθα τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα άλλων κρατών μελών), η οποία πρόσβαση πρέπει καταρχήν να είναι ίση, υπόκειται κατ' ανάγκη σε ιδιαιτέρως αυστηρό έλεγχο κατά το κοινοτικό δίκαιο, ενώ, αντίθετα, ό,τι συνηγορεί υπέρ της διατηρήσεως των ειδικών αυτών δικαιωμάτων αποκτά μεγαλύτερο βάρος στην πλάστιγγα.

25. γ) Αλλά έστω και αν είναι αδύνατη η άρνηση της υπάρξεως κάποιου δεσμού μεταξύ του καθεστώτος που θεσπίστηκε με τη σύμβαση του Λονδίνου και της επίδικης ρυθμίσεως, πάντως, η ρύθμιση αυτή δεν αποτελεί απλή προέκταση της συμβάσεως.

26. Υπό την έννοια αυτή, αξίζει ασφαλώς να σημειωθεί ότι το άρθρο 100, παράγραφος 1, της Πράξεως Προσχωρήσεως αναφέρεται στην αλιεία από τα « σκάφη των οποίων η αλιευτική δραστηριότητα ασκείται *παραδοσιακά* » στα ύδατα που κείνται εντεύθεν ενός ορίου έξι ναυτικών μιλίων « *από λιμένες* της παρακτίου γεωγραφικής ζώνης », ενώ η σύμβαση του Λονδίνου αναφέρεται (άρθρο 2) στο αποκλειστικό δικαίωμα αλιείας του *παρακτίου κράτους* στη ζώνη των έξι μιλίων.

27. Σημειώνω επίσης ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό 2141/70, η αρχή της ίσης προσβάσεως στις αλιευτικές ζώνες εφαρμόστηκε στις σχέσεις μεταξύ των ιδρυτικών κρατών μελών από την 1η Φεβρουαρίου 1971 και μόνο μετά την Πράξη Προσχωρήσεως τέθηκε τέρμα στο σύστημα αυτό με το άρθρο 100, οπότε επανεισήχθη το ισχύον μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1971 σύστημα.

28. Σημειώνω περαιτέρω ότι, αφενός, το άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως αναφέρεται όχι μόνο στα αλιευτικά δικαιώματα αλλά και (παράγραφος 3) στην υφισταμένη *αλιευτική πρακτική* ενώ, αφετέρου, ο κανονισμός 170/83 αναφέρεται μόνο στις *αλιευτικές δραστηριότητες* εντός ορισμένων ζωνών, χωρίς μνεία της καταστάσεως που ίσχυε στις 31 Ιανουαρίου 1971 και διεπόταν από τη σύμβαση του Λονδίνου.

29. Οι διαπιστώσεις αυτές δικαιολογούν ασφαλώς την άποψη ότι οι λεπτομέρειες εφαρμογής (συμπεριλαμβανομένων των μεταβλητών γραμμών βάσεως) που ίσχυαν για τη σύμβαση του Λονδίνου δεν μπορεί να υποτεθεί ότι εφαρμόζονται αυτομάτως στο κοινοτικό δίκαιο.

30. δ) Συγκεκριμένα, συνιστούν πραγματικά ξένα σώματα, όπως πρόκειται να καταδείξω με τις παρακάτω παρατηρήσεις.

31. αα) Το άρθρο 100, παράγραφος 2, της Πράξεως Προσχωρήσεως (την εφαρμογή του οποίου παρέτεινε κατά κάποιο τρόπο ο κανονισμός 170/83, γεγονός που επιτρέπει να υποτεθεί ότι ο εν λόγω κανονισμός ουδόλως είχε ως προορισμό να παραμείνει σε εφεδρία σε σχέση με τους κανόνες που θεσπίστηκαν με την Πράξη Προσχωρήσεως) αναφέρεται σε ειδικά αλιευτικά δικαιώματα, τα οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να επικαλεστούν στις 31 Ιανουαρίου 1971. Γεγονός είναι ότι η ημερομηνία αυτή είναι ενδεικτική της σταθεροποιήσεως μιας καταστάσεως, η οποία δεν συμβιβάζεται ούτε με μεταβλητές γραμμές βάσεως ούτε με μετατόπιση των αλιευτικών ζωνών, αλλ' είναι εξίσου γεγονός ότι αν γίνονταν δεκτές παρόμοιες μετατοπίσεις, ορισμένα αλιευτικά δικαιώματα θα τορπιλίζονταν και θα μπορούσαν τελικά να *στερηθούν οποιασδήποτε σημασίας*. Ο εκπρόσωπος της Γαλλικής Κυβερνήσεως υπογράμμισε ορθά το γεγονός αυτό κατά την προφορική διαδικασία, αναφερόμενος στην ποικιλία του αλιευτικού πλούτου στις διάφορες θαλάσσιες ζώνες, στις μεγάλες διαφορές όσον αφορά τις προϋποθέσεις των θαλασσίων μεταφορών στις διάφορες αλιευτικές ζώνες (το οποίο έχει φυσικά επιπτώσεις επί των αλιεύσεων), υπενθυμίζοντας ότι η αλιευτική δραστηριότητα στις περισσότερο απομακρυσμένες από τις ακτές ζώνες εξαρτάται, τουλάχιστον για τα μικρού εκτοπίσματος πλοία, από κλιματολογικές συνθήκες καθώς και από την απόσταση σε σχέση με τους λιμένες όπου μπορούν να ελλιμενίζονται.

32. ββ) Το ίδιο μπορεί να λεχθεί και για την έννοια των « *αλιευτικών δραστηριοτήτων* » του κανονισμού 170/83 που αναφέρεται σε ορισμένες ζώνες διαθέτουσες συγκεκριμένους πόρους. Πράγματι, η δραστηριότητα αυτή μπορεί ευχερώς να μετατραπεί σε σχετική ή ολική *απραξία*, όταν οι οικείες αλιευτικές ζώνες μετατοπίζονται γεωγραφικά λόγω της τροποποιήσεως των γραμμών βάσεως και οι ενδιαφερόμενοι βρίσκονται υποχρεωμένοι να αλιεύουν σε άγνωστες γι' αυτούς ζώνες.

33. γγ) Αποδίδω επίσης σημασία στο προαναφερθέν *άρθρο 100, παράγραφος 3*, της Πράξεως Προσχωρήσεως (έστω και αν είναι σαφές ότι δεν εμπίπτει σ' αυτό το βρετανικό μέτρο του 1987, το οποίο μας ενδιαφέρει εν προκειμένω). Προβλέποντας ότι σε περίπτωση επεκτάσεως των αλιευτικών ορίων κράτους μέλους στα δώδεκα ναυτικά μίλια, θα έπρεπε να διατηρηθεί η υφισταμένη αλιευτική πρακτική εντός των δώδεκα ναυτικών μιλίων « κατά τρόπον ώστε να *μην επέλθει οπισθοδρόμηση* επί του θέματος σε σύγκριση με την κατάσταση που υπήρχε κατά την 31η Ιανουαρίου 1971 », η διάταξη αυτή επέβαλε την αυστηρή καθήλωση της υφισταμένης κατά την εν λόγω ημερομηνία καταστάσεως. Ενόψει της διατάξεως αυτής, είναι ανάγκη να γίνει δεκτό το επιχείρημα ότι οι συντάκτες της Πράξεως Προσχωρήσεως θα είχαν προβλέψει ρήτρα standstill, όπως αυτή του άρθρου 100, παράγραφος 3, για την ανανέωση (που συνεπάγεται τη μετατόπιση των αλιευτικών ζωνών) μεταβλητών γραμμών βάσεως αν είχαν κρίνει ότι οι γραμμές αυτές τυγχάνουν καταρχήν εφαρμογής σύμφωνα με τις ισχύουσες αρχές του διεθνούς δικαίου.

34. δδ) Λαμβάνοντας υπόψη το αξίωμα ότι οι κοινοτικές διατάξεις πρέπει να ερμηνεύονται σύμφωνα με το νομικό πλαίσιό τους, καθώς επίσης και σύμφωνα με το αντικείμενο και τον σκοπό τους (βλ. απόφαση στην υπόθεση 61/77 [7]), νομίζω ότι οφείλω να υπογραμμίσω ότι ο κανονισμός 170/83 δεν περιορίζεται απλώς στο να αναφερθεί στην υφισταμένη στις 31 Ιανουαρίου 1971 κατάσταση· με άλλα λόγια δεν περιορίζεται στην παράταση του θεσπισθέντος με το άρθρο 100 της Πράξεως Προσχωρήσεως καθεστώτος. Αντίθετα, χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι *εξειδικεύει* με μεγάλη ακρίβεια (κατά ζώνη, περίοδο και

7 — Απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 1978 στην υπόθεση 61/77, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Sig. 1978, σ. 417).

είδος) τις προστατευόμενες αλιευτικές δραστηριότητες· επομένως, το καθεστώς αυτό υπέστη επεξεργασία και προσαρμόστηκε με προσοχή, ύστερα από διαπραγματεύσεις που προφανώς υπήρξαν μακρές και δυσχερείς. Ας μη λησμονείται περαιτέρω ότι, στο πλαίσιο σφαιρικής ρυθμίσεως, ο επίδικος κανονισμός (που αναφέρεται σύμφωνα με τον τίτλο του στη « διατήρηση » και « διαχείριση των αλιευτικών πόρων ») περιλαμβάνει και διατάξεις σχετικές με τις αλιευτικές ποσοστώσεις, αποσκοπώντας, συνακόλουθα, στην επίτευξη επί όλων αυτών των σημείων της εξισορροπήσεως των συμφερόντων για διάστημα δέκα, ίσως μάλιστα και είκοσι, ετών[8].

35. Όλα τα παραπάνω δεν χωρεί αμφιβολία ότι συμβιβάζονται δυσχερώς με κάθε έννοια μεταβλητών γραμμών βάσεως που μπορούν να οδηγήσουν σε αλλοίωση, ορισμένες φορές ουσιώδη, των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Η αποδοχή της απόψεως αυτής θα ισοδυναμούσε με άγνοια του άρθρου 4 του κανονισμού (που εγγυάται τη σχετική *σταθερότητα* των *αλιευτικών δραστηριοτήτων* για κάθε κράτος μέλος) και θα συνεπαγόταν επιπλέον κίνδυνο για την κοινή πολιτική σε θέματα διατηρήσεως των πόρων, δοθέντος ότι μπορούμε να προδικάσουμε ότι οι αλιείς άλλων κρατών μελών, έχοντας απολέσει τις παραδοσιακές ζώνες αλιείας τους, θα στρέφονταν σε άλλες ζώνες (στις οποίες η πρόσβαση είναι εν πάση περιπτώσει δυνατή σε όλους), που θα διέτρεχαν ως εκ τούτου τον κίνδυνο να αποτελέσουν αντικείμενο υπερβολικής εκμεταλλεύσεως.

36. εε) Τέλος, ένα χρήσιμο για τους σκοπούς της ερμηνείας ενδεικτικό στοιχείο μπορεί να συναχθεί από τη δήλωση του Συμβουλίου και της Επιτροπής σε σχέση με το παράρτημα Ι του κανονισμού 170/83, σύμφωνα με την οποία, ενόσω ισχύει το καθεστώς του άρθρου 6, παράγραφος 1, το παράρτημα Ι τροποποιείται *ύστερα από κοινή αίτηση των άμεσα ενδιαφερομένων κρατών μελών* με κανονισμό που εκδίδει το Συμβούλιο ύστερα από πρόταση της Επιτροπής. Αν έκρινα χρήσιμο να υπογραμμίσω το σημείο αυτό, εμμένοντας ειδικότερα επί της ανάγκης κοινής δράσεως των κρατών που διαθέτουν παράκτιες ζώνες και εκείνων που διαθέτουν ειδικά αλιευτικά δικαιώματα, είναι αναμφίβολα επειδή η εξισορρόπηση των συμφερόντων που καθιερώνει ο κανονισμός δεν πρέπει να διαταραχθεί από *μονομερή* μέτρα (μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται εκείνα που προβλέπονται σε άλλη αλληλουχία από το δημόσιο διεθνές δίκαιο).

37. *4.* Άρα, αν οι παραπάνω σκέψεις μας προτρέπουν υπέρ της ερμηνείας που δίδει η Επιτροπή στον κανονισμό 170/83 έναντι εκείνης του καθού και αν μας ωθούν να θεωρήσουμε ότι, προς εφαρμογήν του άρθρου 6, παράγραφος 2, πρέπει να γίνεται αναφορά στις γραμμές βάσεως που ίσχυαν κατά τον χρόνο ενάρξεως της εφαρμογής του κανονισμού, μπορεί περαιτέρω να αποδειχθεί ότι ούτε ορισμένα άλλα επιχειρήματα του καθού είναι ικανά να αλλοιώσουν την κατάσταση αυτή.

38. α) Αυτό αληθεύει ιδίως όσον αφορά τη θέση ότι τυχόν αποδοχή αμεταβλήτων γραμμών βάσεως στο πλαίσιο του κανονισμού 170/83, παρόλον ότι γίνονται δεκτές μεταβλητές γραμμές βάσεως για άλλους τομείς του κοινοτικού δικαίου, ότι με άλλους λόγους τυχόν ύπαρξη δύο *διαφορετικών γραμμών δώδεκα ναυτικών μιλίων,* συνεπάγεται σύγχυση για τις διοικητικές υπηρεσίες που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων και προκαλεί πρακτικής φύσεως δυσχέρειες ως προς τη χαρτογράφηση των ναυτικών χαρτών.

39. Μου είναι δυσχερές να αντιληφθώ πώς η ύπαρξη δύο διαφορετικών γεωγραφικών πεδίων εφαρμογής για διαφορετικές ρυθμίσεις μπορεί να είναι υπερβολικά επαχθής για τη

8 — Βλ. την όγδοη αιτιολογική σκέψη και το άρθρο 8 του κανονισμού 170/83.

διοίκηση και τους ιδιώτες. Κάλλιστα μπορούν να εκπονηθούν ειδικοί χάρτες, προορισμένοι για διαφορετικές χρήσεις, ενώ δεν αντιλαμβάνομαι πώς η έλλειψη ειδικών διατάξεων, εκδιδομένων από το Συμβούλιο, σε συνάρτηση με τους υφισταμένους μεταξύ των διαφόρων αυτών ρυθμίσεων δεσμούς, θα μπορούσε να συνεπάγεται ανυπέρβλητες δυσχέρειες. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή έκανε λόγο συναφώς για το βελγικό διάταγμα της 28ης Ιανουαρίου 1988 που θεμελιώνεται στην άποψή της, το στοιχείο δε αυτό δεν μπορεί να απορριφθεί ως στερούμενο ιδιαίτερης σημασίας με το μοναδικό πρόσχημα ότι το εν λόγω διάταγμα είχε στην πράξη ελάχιστες επιπτώσεις, ενόψει της διαμορφώσεως της βελγικής ακτής και των αμελητέων τροποποιήσεων που υπέστησαν οι βελγικοί ναυτικοί χάρτες κατά τα τελευταία δέκα έτη. Αντίθετα, όσον αφορά τις πρακτικές δυσχέρειες, θα μπορούσα να παρατηρήσω ότι εκείνες κυρίως που ενδεχομένως συνεπάγονται *καταστάσεις αβεβαιότητας για τους αλιείς*, που θα υποχρεώνονταν να εγκαταλείψουν οικείες σ' αυτούς ζώνες δραστηριότητας, είναι οι μεταβλητές γραμμές βάσεως.

40. β) Καμιά βαρύνουσα σημασία δεν μπορεί να αποδοθεί περαιτέρω στο επιχείρημα του καθού ότι κατά τη διάρκεια των παρελθόντων ετών τροποποίησε συχνά τις γραμμές βάσεώς του χωρίς να του έχει ασκηθεί οποιαδήποτε κριτική, ενώ οι γραμμές βάσεως ακολούθησαν εξελικτική πορεία και σε άλλα κράτη μέλη (ιδίως στη Γαλλία) από το 1971, συνεπαγόμενες μετατόπιση των αλιευτικών ζωνών.

41. Συναφώς, έχει προφανώς σημασία να τονιστεί ότι, κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας, ο εκπρόσωπος της Γαλλίας υπογράμμισε ρητώς, χωρίς να διαψευσθεί, ότι, καίτοι υπήρξαν τροποποιήσεις των γραμμών βάσεως, ουδέποτε αυτές είχαν *επιπτώσεις επί των παραδοσιακών αλιευτικών δραστηριοτήτων*. Εκείνο όμως που προεχόντως πρέπει να υπομνησθεί είναι ότι η πρακτική εφαρμογή μιας ρυθμίσεως σχετικής με τις γραμμές βάσεως δεν μπορεί να είναι καθοριστική· *πράγματι*, εκείνο που έχει σημασία και μόνο είναι ό,τι απορρέει συναφώς από την έννοια και το αντικείμενο της κοινοτικής ρυθμίσεως. Εξάλλου, πρέπει να τεκμαίρεται ότι, αν στο παρελθόν δεν παρατηρήθηκε καμιά κοινοτική αντίδραση ως προς τη μετατόπιση των γραμμών βάσεως, αυτό οφείλεται ενδεχομένως στο ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις οφείλονταν αποκλειστικά στη *φυσική* εξέλιξη των αβαθών και δεν συνεπάγονταν καμιά επίπτωση ή καμιά αξιόλογη επίπτωση επί των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Αντίθετα, είναι προφανές ότι η επέκταση του εύρους της αιγιαλίτιδας ζώνης από τρία σε δώδεκα μίλια επέφερε μια τόσο σημαντική τροποποίηση, ώστε, λόγω των σοβαρών επιπτώσεών της επί των αλιευτικών δραστηριοτήτων, η Επιτροπή να έχει επιληφθεί καταγγελιών που την υποχρέωσαν να εξετάσει το ζήτημα σε βάθος.

42. γ) Το επιχείρημα του καθού ότι η άποψη της Επιτροπής την περιάγει σε μειονεκτική θέση (ενώ αν το καθού είχε επεκτείνει την αιγιαλίτιδα ζώνη του στα δώδεκα μίλια από το 1971, η κατάσταση σήμερα θα ήταν ασφαλώς σύμφωνη προς την άποψη που υποστηρίζει) δεν μπορεί περαιτέρω να κλονίσει την εκτίμησή μου ότι η εφαρμογή μεταβλητών γραμμών βάσεως πρέπει να οδηγεί μακροπροθέσμως σε εξισορρόπηση των διακυβευομένων συμφερόντων (δεδομένου ότι συνεπάγεται επίσης μετατοπίσεις προς την ακτή).

43. Συναφώς, πρέπει να λεχθεί, αφενός, ότι, όπως υπογραμμίζει το ίδιο το καθού, κανένα από τα νυν κράτη μέλη δεν είχε επεκτείνει σε δώδεκα μίλια την αιγιαλίτιδα ζώνη του κατά τις αρχές του 1971. Αφετέρου, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι η προβαλλομένη από το καθού εξισορρόπηση συμφερόντων θα επήρχετο στην πραγματικότητα. Πράγματι, ας μη λησμονείται ότι η σχετική ρύθμιση πρόκειται

να ισχύσει ενδεχομένως μόνο μέχρι το 1992[9], ενώ η μετατόπιση της γραμμής βάσεως μπορεί να έχει εξαιρετικά ποικίλες επιπτώσεις στις αλιευτικές ζώνες. Τέλος, δεν είναι καθόλου εύλογο να αναμένεται ότι η μετατόπιση των αλιευτικών ζωνών προς τις ακτές λόγω φυσικών φαινομένων (εξαφάνιση σύρτεων) μπορεί να είναι του αυτού εύρους με τη μετατόπιση προς την ανοικτή θάλασσα, στην οποία το καθού έκρινε χρήσιμο να προβεί εν συνεχεία της επεκτάσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης του το 1987.

44. δ) Περαιτέρω, δεν αντιλαμβάνομαι ποια θα μπορούσε να είναι η σημασία εν προκειμένω της αναφοράς εκ μέρους του καθού των αποφάσεων που εξέδωσε το Δικαστήριο στις υποθέσεις 61/77 και 38/77[10].

45. Ασφαλώς, με την πρώτη από τις προαναφερθείσες αποφάσεις, το Δικαστήριο έκρινε ότι οποιαδήποτε επέκταση των αλιευτικών ζωνών λόγω θεσπίσεως εθνικών μέτρων έχει αυτομάτως επιπτώσεις επί του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 101/76. Υπενθυμίζω, πάντως, ότι ο κανονισμός αυτός έχει ως αντικείμενο την κοινή διαρθρωτική πολιτική και τα κοινά μέτρα διατηρήσεως, ήτοι καθεστώς αλιευτικών δραστηριοτήτων που ισχύει αδιακρίτως για όλους τους ενδιαφερομένους, στο πλαίσιο του οποίου κανένα από τα ζητήματα που καλούμαστε να επιλύσουμε εν προκειμένω δεν είχε τεθεί.

46. Εξάλλου, ναι μεν στην απόφασή του επί της υποθέσεως 38/77 το Δικαστήριο αναγνώρισε, στο πλαίσιο της ερμηνείας κοινοτικού κανονισμού (σχετικά με τη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων) ότι ο εν λόγω κανονισμός έπρεπε να είναι σύμφωνος προς συγκεκριμένη σύμβαση επί της δασμολογητέας αξίας, συμβαλλόμενα μέρη της οποίας είναι όλα τα κράτη μέλη, τούτο όμως για τον λόγο ότι η κοινοτική αυτή πράξη επαναλάμβανε σχεδόν αυτολεξεί τις διατάξεις της συμβάσεως. Αντίθετα, στην παρούσα υπόθεση το ισχύον για τα αλιευτικά δικαιώματα καθεστώς διεθνούς δικαίου (όπως προκύπτει από τη σύμβαση του Λονδίνου και από διμερείς συμφωνίες) θεμελιώνεται σε αρχή διάφορη από εκείνη που διέπει το κοινοτικό καθεστώς και, συνακόλουθα, δεν ενδείκνυται η άνευ ετέρου εφαρμογή στο κοινοτικό δίκαιο των απορρεουσών από συμβάσεις διεθνούς δικαίου συνεπειών.

47. ε) Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η επέλευση φυσικών φαινομένων (διάβρωση) συνεπάγεται μετατόπιση των γραμμών βάσεως προς τη χέρσο, γεγονός που δεν μπορεί να παραμένει χωρίς συνέπειες, για λόγους που άπτονται του διεθνούς δικαίου, επί της οριοθετήσεως των ζωνών στις οποίες αναγνωρίζονται ειδικά αλιευτικά δικαιώματα (λόγω του ότι είναι αναπόφευκτη αντίστοιχη μετατόπιση προς τα εξωτερικά όρια των αλιευτικών ζωνών), αυτό δεν νομίζω ότι είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να επιβάλλει την αναγνώριση μεταβλητών γραμμών βάσεως στον τομέα που μας απασχολεί εν προκειμένω.

48. Πράγματι, όπως ορθά δήλωσε ο εκπρόσωπος της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας, παρόμοια φαινόμενα συμβιβάζονται απόλυτα με το αμετακίνητο των ζωνών στις οποίες ισχύουν τα ειδικά αλιευτικά δικαιώματα άλλων κρατών μελών. Πράγματι, υπενθυμίζω ότι από το 1977 οι αλιευτικές ζώνες επεκτάθηκαν στα διακόσια ναυτικά μίλια. Συνακόλουθα, έστω και αν γίνεται δεκτό για λόγους που άπτονται του διεθνούς δικαίου ότι οποιαδήποτε τροποποίηση των γραμμών βάσεως συνεπάγεται αναπόφευκτα αντίστοιχη τροποποίηση της ζώνης στην οποία ασκείται η αλιευτική δικαιοδοσία, ουδόλως θίγονται από το γεγονός αυτό τα αλιευτικά

9 — Βλ. άρθρο 8 της οδηγίας.

10 — Απόφαση της 23ης Νοεμβρίου 1977 στην υπόθεση 38/77, Enka BV κατά Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, Arnhem («Δασμολογητέα αξία — Έξοδα αποθηκεύσεως») (Slg. 1977, σ. 2203).

δικαιώματα εντός της ζώνης των έξι έως δώδεκα μιλίων· με άλλους λόγους, στη ζώνη αυτή η κοινοτική ρύθμιση εξακολουθεί να υπερισχύει χωρίς κανένα πρόβλημα, εφόσον αποκλείονται οι συγκρούσεις με το δημόσιο διεθνές δίκαιο.

Γ — Συμπέρασμα

49. Συμπερασματικά, η Επιτροπή προέβαλε πειστικότερα επιχειρήματα και υπό την έννοια αυτή είμαι υποχρεωμένος να αναγνωρίσω, σύμφωνα με τα αιτήματά της, ότι, εφαρμόζοντας σε ορισμένες ζώνες για τους σκοπούς των ειδικών ρυθμίσεων αλιείας, όπως καθορίζονται για τα παράκτια ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου στις διατάξεις του παραρτήματος I, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού 170/83, νέες γραμμές βάσεως, περισσότερο απομακρυσμένες από τις ακτές σε σχέση με εκείνες που ίσχυαν στις 25 Ιανουαρίου 1983, το Ηνωμένο Βασίλειο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις εν λόγω διατάξεις. Κατόπιν αυτού, το καθού πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της παρεμβαίνουσας.